

קיסרות בת האלמוות: תרבות פוליטית סינית מסורתית

סמינר מ"א 46828 שנתי תשע"ו (2015/16), יום ה' שעה 8:30 חדר 2204
פרופ' יורי פינס (שעות הקבלה: יום ב' 15:15-14:15 חדר 6145; מוטב בתיאום מראש);
טל. 02-5882853 (מ'); דוא"ל yuri.pines@mail.huji.ac.il
הקורס נתמך על ידי תוכנת moodle (דרך <http://moodle2.cs.huji.ac.il/nu15/>)

הקיסרות הסינית הייתה לישות פוליטית שהאריכה ימים יותר מכל ממלכה אחרת בעלת סדר גודל דומה בהיסטוריה האנושית. הסמינר יבחן את הדפוסים הייחודיים שאפשרו השתמרות זו, תוך כדי השוואתם במידת הנחוץ עם דפוסים התנהלותן של ממלכות גדולות באזורי עולם האחרים. במהלך הקורס נקיים דיון שיטתי בהיבטים השונים של תרבות פוליטית סינית מסורתית: החל מיסודותיה האינטלקטואליים, דרך הערכים המנחים של השחקנים הפוליטיים העיקריים וכלה בביטוי הערכים האלה במעש הפוליטי. הדיון לא יוגבל לתקופה מסוימת ומהתלמידים/ות נדרשת היכרות בסיסית עם ההיסטוריה הסינית מתקופת צ'ינג עד לשלהי צ'ינג ברמה של שיעורי מבוא, וגם ידע בסיסי בתולדות סין המודרנית. הסמינר מבוסס על השתתפות פעילה של התלמידים/ות **וקריאה שוטפת וביקורתית של החומר לפני כל שיעור**. לעיתים יתחלקו התלמידים/ות בחומר הקריאה.

דרישות: א. השתתפות פעילה; ב. קריאת החומר הרלוונטי לפני כל שיעור; ג. רפראט בכיתה (הנושא יתואם אישית עם כל תלמיד/ה; תלמידים שלא מהחוג ללימודי מזרח אסיה יכולים להציע רפראט בנושא השוואתי). ד. התלמיד/ה שאיננו/ה מגיש/ה עבודה סמינריונית יידרש/תידרש להגיש סיכום ביקורתי (5 עמ' בערך) של ספר בתחום עניינו/ה. **למגישי עבודות סמינריוניות: עליכם להגיש את הצעת העבודה לא יאוחר מה-7 באפריל**.

ספר שיכול לסייע לכם במהלך הקורס (ואשר כתיבתו הושפעה במידת מה מהקורס הנ"ל) הוא:

Yuri Pines, *The Everlasting Empire: Traditional Chinese Political Culture and Its Enduring Legacy*. Princeton: Princeton University Press, 2012.

לתלמידים מחוץ לחוג ללימודי אסיה הרוצים לקיים היכרות ראשונית עם ההיסטוריה הסינית, מומלץ להיעזר בספרים הבאים:

יורי פינס וגדעון שלח בעריכת יצחק שיחור: **צמיחתה של הקיסרות הסינית ו סין הקיסרית המוקדמת** (רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, תשע"ב ותשע"ג).

לתולדות סין הקיסרית המאוחרת נא לקרוא 250 העמודים הראשונים של הספר:

Jonathan D. Spence, *The Search for Modern China* (Norton, 1999) [DS 754 S65 1999]

מבוא

1. 22 באוקטובר: מהי האימפריה? מקומה של סין בין האימפריות העולמיות. מעמדה הייחודי של תרבות פוליטית בעיצוב דפוס תפקודה של הקיסרות קריאה מומלצת:

Goldstone, Jack A., and John F. Haldon. "Ancient States, Empires and Exploitation: Problems and Perspectives." In *The Dynamics of Ancient Empires: State Power from Assyria to Byzantium*, edited by Ian Morris and Walter Scheidel, 3–29. Oxford: Oxford University Press, 2009.

פרק א': היסודות הרעיוניים של התרבות הפוליטית הסינית

2. 29 באוקטובר (השיעור יתקיים במועד אחר בתיאום עם התלמידים): הפוליטיקה והמוסר. קונפוציאניזם: עליונות הטקסים וגאוות המלומד. קריאה:

Lunyu, tr. Dim-Cheuk Lau, chs. 4, 8, 12, 17-18 [PL 2478 L85 1979].

Mencius, tr. D.C. Lau, chs. 1A, 3B, 4A [PL 2662 M4 A1153 1984].

Xunzi, tr. Eric Hutton, chs. 8-9, pp. 52-77 [MOODLE].

[את פרק 9 של "סו'ן דזה" אפשר לקרוא גם בתוך יורי פינס, *מקורות להגות פוליטית בסין המסורתית* (קובץ תרגומים) (PL 2487 A1 P56) (להלן, *מקורות*). את הקטעים ממאמרות קונפוציוס וממנג-דזה אפשר לקרוא בתרגומים של הספרים הללו מאת אמירה כץ-גהר ודן דאור, בהוצאת ביאליק].

3. 5 בנובמבר: האטרנטיות למוסר: העצמת המדינה והשליט מזה, והגמשת הערכים מזה קריאה: "ספר שליט שאנג", פרקים 7, 8, 25 ו"האן פיי-דן", פרקים 49-50 (MOODLE).
"ספר הדרך והסגולה" מתוך *ספר הדאן*. תרגום: דן דאור ויואב אריאל (PL 2662 L3 T31 2007), עמ' 113-19.
ג'ואנג-דן: "על השוואת הדברים", "שיטפונות הסתיו" ו"העולם" (*מקורות*).

פרק ב': עקרונות העל: האחדות הפוליטית ומעמד הקיסר

4. 12 בנובמבר: עקרון "האחדות הגדולה" – סוד הישרדותה של הקיסרות?
קריאה:

Yuri Pines, *The Everlasting Empire*, Chapter 1, "The Ideal of Great Unity," pp 11-43
(pp. 32-37 to be discussed in the next class)

Sima Qian, "The Basic Annals of Xiang Yu," in: *Records of the Grand Historian*, Vol. 1, ch. 7, 17-48 [DS 748 S83 1993].

5. 19 בנובמבר: גבולות "האחדות הגדולה": אידיאל האוניברסליזם ודרכים להתאימו למציאות
קריאה:

Pines, *The Everlasting Empire*, pp. 32-37.

James A. Millward, *Beyond the Pass: Economy, Ethnicity, and Empire in Qing Central Asia, 1759-1864*. Stanford: Stanford UP, 1998. [DS 793 S62 M55], pp. 20-43.

Matthew W. Mosca, "Core and Periphery in the Qing Empire" (unpublished paper)

6. 26 בנובמבר: "הקיסר מעל לכל" 王者至上: מעמדו של בן השמיים.
קריאה: סה-מא ג'ואנג (司馬光) על השליט (במקורות).

Ray Huang, *1587, A Year of No Significance* (Yale, 1981), 1-41 and 95-103
[DS 753 H798].

Yuri Pines, *Envisioning Eternal Empire: Chinese Political Thought of the Warring States Era* (Honolulu, 2009), 13-53.

7. 3 בדצמבר: הקיסר כאדם: עקב אכילס במערכת הקיסרית?
קריאה:

Yuri Pines, "Disputers of Abdication: Zhanguo Egalitarianism and the Sovereign's Power," *T'oung Pao* 91.4-5 (2005), 243-300.

"Kangxi's Valedictory Edict, 1717" published in Pei-Kai Cheng and Michael Lestz, *The Search for Modern China, A Documentary Collection* (Norton, 1999) (DS 754 S66 1999).

Huang Zongxi's *Waiting for the Dawn* 明夷待訪錄, in Wm. Theodore de Bary, *Waiting for the Dawn: A Plan for the Prince*. NY: Columbia U. Press, 1993, pp. 89-110 [MOODLE]

וּן יִגְנָג (魏徵) על הקיסר יָאנְג דִי מְשׁוּשֶׁלֶת סׁוּי 隋煬帝 (במקורות).

רפראט:

Beatrice S. Barlett, *Monarchs and Ministers: The Grand Council in Mid-Ch'ing China, 1723-1820* (Berkeley, 1991) [JQ 1508 B37]

פרק ג': ממלכת הפקידים? הביורוקרטיה ומתחריה

8. 10 בדצמבר: "כן, אדוני הקיסר?" עוצמת הפקידות הבכירה וחולשותיה.

קריאה: Ray Huang, *1587, A Year of No Significance*, 49-79; 88-93 [DS 753 H798]

9. 17 בדצמבר: נאמנות למי? המלומד הסיני בין דאו לשלטון.

קריאה:

Yuri Pines, "Friends or Foes: Changing Concepts of Ruler-Minister Relations and the Notion of Loyalty in Pre-Imperial China," *Monumenta Serica* 50 (2002), pp. 35-74.

David A. Graff, "The Meritorious Cannibal: Chang Hsün Defense of Sui-yang and the Exaltation of Loyalty at the Age of Rebellion," *Asia Major* 8, 1 (1995), 1-17.

Wang Cheng-main [Chengmian], *The Life and Career of Hung Ch'eng-ch'ou, 1593-1665: Public Service in a Time of Dynastic Change* (Ann Arbor, 1999), 1-10 and 241-252 [DS 753.6 H94 W36 1999]

רפראט:

Richard L. Davis, *Wind Against the Mountain* (Cambridge, 1996) [DS 751 D38].

10. 24 בדצמבר: פלגנות וסיעתיות: מחלה או מעלה?

קריאה:

David S. Nivison, "Ho-shen and His Accusers: Ideology and Political Behavior in The Eighteenth Century," in idem and Arthur F. Wright, eds., *Confucianism in Action* (Berkeley, 1959), 202-243 [DS 721 C62 1959].

Frederic Wakeman Jr., *The Great Enterprise* (Berkeley, 1985), Vol. 1, 87-156 [DS 754.5 W35].

歐陽修, "朋黨論" [<http://ct4.ck.tp.edu.tw/yll/02/oldtext/o9/20.htm>] (optional)

רפראט:

Charles O. Hucker, "The Tung-lin Movement of the Late Ming Period," in John K. Fairbank, ed., *Chinese Thought and Institutions*, ed. 132-162 [DS 721 C62 1957].

John W. Dardess, *Blood and History in China: The Donglin Faction and its Repression, 1620-1627* (Honolulu, 2002) [DS 753.2 D37 2002]

Harry Miller, *State versus Gentry in Late Ming Dynasty China, 1572-1644*. Palgrave McMillan 2009, chapters 4-5, pp. 95-138.

פרק ד': הרחק מעיני הקיסר: השליטה במחוזות ובכפרים

11. 31 בדצמבר: העיליות המקומיות: כוחה של ההירשדות.

קריאה:

Cao Xueqin, *A Dream of Red Mansions*, tr. Yang Hsien-i and Gladys Yang, ch. 99, 273-282 [PL 2727 S2 H83 1978].

Mary B. Rankin and Joseph E. Esherick, "Concluding Remarks," in: idem, *Chinese Local Elites and Patterns of Dominance* (Berkeley, 1990), 305-346 [HN 740 Z9 E426].

רפראט:

Harry Miller, *State versus Gentry in Late Ming Dynasty China, 1572-1644*. Palgrave McMillan 2009.

12. 7 בינואר: המשפחה המורחבת: יריב השלטון או עזר כנגדו?

קריאה:

Mao Han-kuang, "The Evolution in the Nature of the Medieval Genteel Families, in: Albert Dien, ed., *State and Society in Early Medieval China* (Stanford, 1990), 73-109 [HN 733 S72].

Patricia B. Ebrey, "The Early Stage in Development of Descent Group Organization," in idem and James L. Watson, eds., *Kinship Organization in Late Imperial China 1000-1940* (Berkeley, 1985), 16-61 [HQ 684 K56].

רפראט:

Hymes, Robert P., *Statesmen and Gentlemen: The Elite of Fu-chou, Chiang-hsi, in Northern and Southern Sung* (Cambridge, 1986). [HN 740 F8 H95]

13. 14 בינואר: "האב הוא הנכבד מכל" 父權至尊: המוסר המשפחתי והעריצות הביתית קריאה:

A Dream of Red Mansions, ch. 33 [PL 2727 S2 H83 1978].

Mark Elvin, "Female Virtue and State in China," rpt. in idem, *Another History* (Sydney 1996), 302-351 [DS 735 E47].

Charlotte Furth, "The Patriarch's Legacy: Household Instructions and the Transmission of Orthodox Values," in: Liu Kwang-ching, ed., *Orthodoxy In Late Imperial China* (Berkeley, 1990), 187-211 [DS 754.14 O78].

or, alternatively:

Hui-chen Wang Liu, "An analysis of Chinese Clan Rules: Confucian Theories in Action," in Arthur F. Wright, ed., *Confucianism and Chinese Civilization*, (NY: Atheneum, 1964), 16-49 [DS 721 C62 1964].

רפראט:

Janet M. Theiss, *Disgraceful Matters: The politics of Chastity in Eighteenth-century China* (Berkeley, 2004) [BJ 1533 C4 T44 2004]

סיכום ביניים: סוד כוחה של הקיסרות

14. 21 בינואר: "שלוש הזיקות" ו"חמשת הקבועים": מוסר חברתי ופוליטי בסין הקיסרית. קריאה:

Liu Kwang-ching, "Introduction. Orthodoxy in Chinese Society," in idem, ed., *Orthodoxy in Late Imperial China* (Berkeley, 1990), 1-24 (optional: idem, "Socioethics as Orthodoxy," pp. 53-100 [DS 754.14 O78]).

רפראט:

Bol, Peter K., *Neo-Confucianism in History*. Harvard U. Asia Center, 2008.

פרק ה': "קידום הראויים" וההיררכיה החברתית: שיטת הבחינות

15. 25 בפברואר: כיצד הופכים ל"איש המעלה"? תפקידן החברתי של הבחינות. קריאה:

סה-מָא גוֹאֶנְג על אנשי מעלה ואנשים פחותים (במקורות).

Wu Ching-tzu (Wu Jingzi), *The Scholars*, ch. 3 [PL 2732 U22 J83 1973]

Benjamin A. Elman, "Political, Social and Cultural Reproduction via Civil Service Examinations in Late Imperial China," *Journal of Asian Studies*, 50, 1 (1991), 7-28.

16. 3 במרץ: האימפריה של הטקסט: הבחינות כנשק פוליטי וסוגיית התכנים. קריאה:

Peter K. Bol, "Examination and Orthodoxies: 1070 and 1313 Compared," and Benjamin A. Elman, "The Formation of 'Dao Learning' as Imperial Ideology During the Early Ming Dynasty," in: *Culture and State in Chinese History*, Eds. Theodore Hutters et al (Stanford, 1997), 29-57 and 58-82 [DS 721 C96]

רפראט:

Benjamin A. Elman, *A Cultural History of Civil Examinations in Late Imperial China* (Berkeley, 2000) [JQ 1512 Z13 E8727]

פרק ו': "מברזל טוב לא עושים מסמרים": מעמד הצבא

17. 10 במרץ: האופציות האסטרטגיות והחשיבה הצבאית הסינית.

קריאה: לי חוּאָה: "דברי הספד בשדה קרבות עתיק" (במקורות).
"תורת המלחמה של סין דְּוָה" (במקורות).

Mark E. Lewis, "The Han abolition of universal military service", in Hans Van de Ven, ed., *Warfare in Chinese History* (Brill, 2000), 33-76 [DS 738 W37 2000].

Rafe de Crespigny, *Northern Frontier: The Policies and Strategy of the Later Han Empire* (Canberra: ANU, 1984), pp. 417-437 [DS 748 D44].

רפראט:

Alastair I. Johnston, *Cultural Realism: Strategic Culture and Grand Strategy in Chinese History* (Princeton, 1995) [DS 753 J64].

18. 17 במרץ: "להכניס את החרב לנדן" המצביא והתמורות במעמד אנשי הצבא.

קריאה:

Ban Gu, "The Biography of Li Guang," in Burton Watson, tr., *Courtier and Commoner in Ancient China* (NYC 1974), 12-33 and 45 [DS 748 P3 1974].

Ray Huang, *1587, A Year of No Significance*, 156-188 [DS 753 H798].

פרק ז': "אנחנו והם": לאומיות סינית מסורתית – אמת או מיתוס?

19. 31 במרץ:

בין "פני אדם ולב של זאב" לבין "הלב הסיני": תפיסות האחר בתרבות הסינית.

קריאה:

Yuri Pines, "Beasts or Humans: Pre-Imperial Origins of Sino-Barbarian Dichotomy," in Reuven Amitai and Michal Biran, eds., *Mongols, Turks and Others* (Leiden: Brill, 2005), 59-102 [DS 19 M657 2005].

Hoyt C. Tillman, "Proto-Nationalism in Twelfth-Century China? The Case of Ch'en Liang," *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 39, 2 (1979), 403-428.

20. 7 באפריל

השלטון הזר וסוגיית הסיניפיקציה. "משתפי פעולה" סיניים בחצרות הזרים.

קריאה:

David B. Honey, "Stripping off Felt and Fur: An Essay on Nomadic Sinification," *Papers on Inner Asia* 21, 1-39 [Moodle].

John D. Langlois Jr., "Chinese Culturalism and the Yüan Analogy: Seventeenth Century Perspectives," *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 40.2 (1981): 355-374 (or to 398).

רפראט:

Evelyn S. Rawski, *The Last Emperors: A Social History of Qing Imperial Institutions* (Berkeley, 1998), pp. 1-13 [DS 754 R38]

Evelyn S. Rawski, "Presidential address: Reenvisioning the Qing: The Significance of the Qing Period in Chinese History," *Journal of Asian Studies*, 55.4 (1996), 829-850.

Ho Ping-ti, "In Defense of Sinicization: A Rebuttal of Evelyn Rawski's, 'Reenvisioning the Qing'," *Journal of Asian Studies*, 57.1 (1998), 123-155.

Pamela K. Crossley, *A Translucent Mirror: History and Identity in Qing Imperial Ideology* (Berkeley, 1999), pp. 1-52 [DS 754.17 C76].

פרק ח': האם על הנזיר להשתחוות לקיסר? דת ומדינה בסין

21. 5 במאי (השיעור יתקיים במועד אחר): דת עממית ודת ממסדית: פיקוח, סיפוח, וחופש דתי.

קריאה:

Romeyn Taylor, "Official and Popular Religion and Organization of Chinese Society in the Ming," in: Liu Kwang-ching, ed., *Orthodoxy in Late Imperial China* (Berkeley, 1990), 126-157 [DS 754.14 O78].

Meir Shahr and Robert D. Weller, "Gods and Society in China," in: idem, eds., *Unruly Gods* (Honolulu, 1996), 1-21 [BL 1802 U67].

רפראט:

Valerie Hansen, *Changing Gods in Medieval China, 1127-1276* (Princeton, 1990) [BL 1802 H35]

22. 19 במאי: הדת הממסדית והשלטון. היחס לאגודות הסתר.

קריאה:

Erik Zürcher, "Eschatology and Messianism in Early Chinese Buddhism," in Wilt L. Idema, ed., *Leiden Studies in Sinology* (Brill, 1981), 34-56 [DS 702 L49].

Andreas Janousch, "The Emperor as Bodhisattva: The Bodhisattva Ordination and Ritual Assemblies of Emperor Wu of the Liang Dynasty," in Joseph P. Mcdermott, ed., *State and Court Ritual in China* (Cambridge 1999), 112-147 [GT 635 C5 S74].

Timothy Brook, "At the Margin of Public Authority: The Ming State and Buddhism," in idem, *Chinese State in Ming Society* (London and NY, 2006), 139-158. [DS 753.2 B76 2005]

רפראט:

Barend J. ter Haar, *The White Lotus Teachings in Chinese Religious History* (Leiden, 1992) [BQ 5125 P3 H23]

פרק ט': "להאכיל את העם": מדיניות כלכלית וקשיי הרפורמות

23. 26 במאי:

המדינה והכלכלה: ניהול במקרו ובמיקרו.

קריאה:

Paul T. Smith, "State Power and Economic Activism During the New Policies, 1068-1085: The Tea and Horse Trade and the 'Green Sprouts' Loan Policy," in: Robert R. Hymes and Conrad Schirokauer, eds., *Ordering the World: Approaches to State and Society in Sung Dynasty China* (Berkeley, 1993), 76-127 [DS 751 O73].

Peter C. Perdue, *Exhausting the Earth: State and Peasant in Hunan, 1500-1850* (Harvard, 1987), 1-24; 234-252 [HD 2100 H86 P47].

רפראט:

Pierre-Etienne Will, *Bureaucracy and Famine in Eighteenth-century China* (Stanford, 1990) [HC 430 F3 W54]

Richard Von Glahn, *Fountain of Fortune: Money and Monetary Policy in China, 1000-1700* (Berkeley, 1996) [HG 1282 V66]

24. 2 ביוני: רפורמה וריאקציה: הקושי לחדש את המבנה הקיסרי

קריאה: דיוני המלח והברזל, פרקים 1-2 (במקורות)

Peter K. Bol, "Government, Society and State: On the Political Visions of Ssu-ma Kuang and Wang An-shih," in: Hymes and Schirokauer, eds., *Ordering the World*, 128-192 [DS 751 O73].

פרק י': מרידות וביתן: הקיסרות מול התוהו ובוהו

25. 9 ביוני: "המרדני שבעמים והפחות מהפכני שבהם": הדינאמיקה של המרידות

קריאה:

Joseph W. Esherick, "Symposium on Peasant Rebellions: Some Introductory Comments," *Modern China* 9.3 (1983), 275-284.

William G. Crowell, "Social Unrest and Rebellion in Jiangnan during the Six Dynasties," *Modern China* 9.3 (1983), 319-354.

Françoise Aubin, "The Rebirth of Chinese Rule in Times of Trouble: North China in The Early Thirteenth Century," in: Stewart Schram, ed., *Foundations and Limits of State Power in China* (Hong Kong 1987), 113-146 [JQ 1502 F6].

Sima Qian, "The Hereditary House of Chen She", in Burton Watson, tr., *Records of the Grand Historian*, Vol. 1, ch. 48, 1-10 [DS 748 S83 1993].

רפראט:

Naquin, Susan, *Millenarian Rebellion in China: The Eight Trigrams Uprising of 1813*. New Haven: Yale UP, 1976. [DS 756 N365]

26. 16 ביוני (השיעור יתארך מעבר לרגיל)

א. "בלהט המרד שא אש להצית, אין דבר!": הזכות לאלימות.

קריאה:

Barend J. ter Haar, "Rethinking 'Violence' in Chinese Culture," in: Göran Aijmer and Jos Abbink eds., *Meanings of Violence: a Cross Cultural Perspective* (Oxford: Berg, 2000), 123-140. [HM 886 M43]

Howard S. Levy, trans., *Biography of Huang Ch'ao* (1955), 1-7; 26-45. [DS 749.42 H8333]

Shi Nai'an and Luo Guanzhong [supposed authors], *Outlaws of the Marsh (Shui hu zhuan 水滸傳)*, trans. by Sidney Shapiro (Bloomington, 1981), chpts. 27-31 [PL 2694 S5 E5 1981]

סיכום: עריצות ההיסטוריה?

27. 16 ביוני (חלק ב של השיעור): "מי שמת ולא נשכח זכה לאריכות ימים."